

Ranní klub leden 2019 (9. 1. 2019, Zdravá kavárna Jeseník)

Hosté:

Zdeňka Morávková – česko-německá kulturní iniciativa Im Zentrum/V centru

Gerhard Hermann – Svaz Němců

Martina Kroupová – MÚ Jeseník – spolupráce s partnerskými městy – Neuburg, Bavorsko

Účastníci:

Lenka Prnková – Omya

Petra Fusová – MKZ

Sara Wahaishi – městská architektka Jeseníku

Jan Rotter – CSS, Rada seniorů

Alžběta Soukupová – Cestou s Montessori, ZŠ Vápenná

Renata Šmoldasová – Školní družina ZŠ Jeseník

Zdeňka Blišťanová – starostka Jeseníku

Tomáš Vlazlo – místostarosta Jeseníku

Filip Kania – místostarosta Lipová-lázně

Příspěvky:

1 Gerhard Hermann (GH) – Svaz Němců

Svaz Němců má sídlo v Šumperku v Evropském domě setkávání (Kladská 1). Původně byla styčnou osobou pro Jesenicko Erika Nováčková, ta mi předala funkci. Pracoval jsem na poště v balíkové službě, znám mnoho obyvatel, kteří mají kořeny v původním německém obyvatelstvu Jesenicka. Měli jsme Vánoční schůzi, na kterou přišlo 25 lidí. V březnu se plánuje Sudetoněmecký den, kdy se sjedou původní obyvatelé pohraničí v Regensburgu. 11. nebo 12. května bude v Jeseníku další schůze Svazu Němců, na kterou jsou všichni zváni. Spolupracujeme s Českoněmeckým fondem budoucnosti. Rád bych našel pomocníka, který by ve svazu řešil administrativu, případně převzal celé vedení. Rád komunikuji a domluvím všechno potřebné, ale nejsem typ pro práci s počítačem. Rád bych zapojil do svazu mladé lidi, protože členové jsou většinou starší a postupně odcházejí. Bylo by škoda, kdyby se přerušily vazby s minulostí úplně a zapomnělo se na kořeny a předky.

Komentář Jan Rotter: Se Svazem Němců jsme jako CSS dříve více spolupracovali, zadotovali nám centrum hygieny.

Komentáře Z. Morávková (ZM): Petra Mačková, germanistka žijící na Javornicku, spolupracuje na festivalu. Nápad na projekt spolupráce školy ve Vápenné se školou v Německu.

Komentář ZM: V Zálesí u Javorníku existuje spolek **Stará vlast-noví přátelé**, který sdružuje původní obyvatelé lokality a jejich potomky a příznivce.

Komentář p. Hermann: Škoda, že se s námi spolky podobného ražení nikdy nespojily. Rád bych se s nimi spojil.

Komentář Martina Kroupová (MK): V Německu existuje Moravskoslezský sudetskohorský spolek – Der Mährisch-Schlesische-Sudetengebirgsverein (www.mssgv.de)

2 Zdeňka Morávková – kulturní iniciativa Im Zentrum/V centru (dále jen Im Zentrum)

Pro letošní ročník *Im Zentrum* (20.-22. září 2019) bychom jako centrální bod chtěli využít původní budovu knihovny na Náměstí Hrdinů v Jeseníku. *Im Zentrum* vždy chce pomoci opuštěným budovám a místům. Do festivalu se zapojují jak místní, tak němečtí hudebníci, výtvarníci, spisovatelé, performeři, studenti a školy. První ročník festivalu proběhl v roce 2016. Vznikl díky spolupráci se Serafine Lindenmann, žijící v Německu, jejíž maminka pochází z Velkých Kunětic. Protože tady měla předky, cítila, že pro region chce něco udělat. V prvním

ročníku jsme pozvali umělce do Tančírny v Račím údolí, ale také jsme je vzali na další historicky významná místa. Ti potom sami začali tvořit díla inspirovaná jejich dojmy. V roce 2016 se festival konal na Hraničkách a v Bílé Vodě, v roce 2017 se na místě bývalého barokního kostela na Zálesí postavila Brána pro Barborku, ve spolupráci česko-německého týmu architektů. Konala se tam audio-vizuální performance. Místo poté ožilo, do brány byla umístěna houpačka, kam se lidé chodí houpat, v plánu je bývalý objekt fary přestavět na muzeum. Tématem festivalu *Im Zentrum* je znova probudit zájem o polozapomenutá místa s geniem loci, o která není zájem. Je faktem, že od odchodu původních německých obyvatel se v regionu nepostavilo moc nových zajímavých staveb. Ale *Im Zentrum* není o vzpomínání, jeho zájem je v přítomnosti, v tom že nyní tu žijeme my a v tom, co jsme si vzali z historie. Chceme zapojit mladé lidi. Téma pro letošní ročník je architektura.

Nevíme, jestli budeme moci budovu knihovny využít, jestli do té doby bude už vše z budovy přestěhované do nové budovy u divadla P. Bezruč.

Komentář Petra Fusová (MKZ): doufáme, že ano, rekonstrukce by měla být hotová do konce června. Moc rádi budeme na festivalu spolupracovat.

Komentář ZM: Také bych se chtěla zeptat vedení města, jaké má s budovou záměry, jestli bychom ji mohli využít.

Komentář Zdeňka Blišťanová (starostka Jeseníku): Rada se shodla na tom, že budovu město prodá, protože nemá finance na její opravu. Budova je ve špatném stavu. Nepředpokládám, že by budova byla prodaná do doby festivalu. S konáním festivalu souhlasím.

Komentář Tomáš Vlazlo (místostarosta Jeseník): Budeme rádi, když se tam festival bude pořádat.

Komentář ZM: Součástí letošního ročníku bude natáčení rozhovorů s pamětníky. Přijedou studenti z Německa spolu s novináři. Plánujeme, že jejich reportáže potom budou ke slyšení ve sluchátkách v jedné z místností knihovny.

Komentář G. Hermann: Dobrý kontakt na pamětníky je pan J. Knoss veterinář a Hadwigerovi z Nýznerova.

Komentář z publika: Další kontakt je Antol Onte z Neuburgu, farář v Praze, rodák z Vidnavy

Komentář z publika: Bylo by skvělé pozvat občany Neuburgu, aby se přijeli podívat na festival – vypravit autobus.

Komentář z publika: Vlastivědné muzeum ve Vodní tvrzi pořádá letos Kurz architektury. Možná by to šlo propojit?

Komentář Sara Wahaishi: Na konci září se koná také celorepublikový festival *Den architektury*.

Komentář Martina Seidlerová: Se spolkem Sudetikus ožívujeme městský park Smetanovy sady a na konci září proběhne komentovaná vycházka. Možná bychom ji mohli spojit s festivalem *Im Zentrum*, téma přizpůsobit.

Komentáře z publika: Mohly by se zapojit Priessnitzovy lázně a jesenické školy. Studenty napříč středními školami je možno oslovit na Radě studentů (16.1.).

Komentář Filip Kania: Může být obtížné zapojit mladé lidi, kteří o tématu nic neví. Někteří potomci původních německých obyvatel ani nechtějí vzpomínat na své předky. Vidím smysl v zapojení mladých, kteří se o téma zajímají. To jsou Hana Filipčíková z Bělé a Míša Hadwigerová z Kobylé. Hanka byla zapojena do Projektu *Jak to vidí třetí generace (příslušníků německy mluvících menšin)*, kterou zorganizoval Goethe institut. Na odkazu jsou videa, která natočila. Také doporučuji kontaktovat pana učitele Trávníčka, bývalého pedagoga jesenického gymnázia, dnes seniora žijícího v Jeseníku. Vedl semináře, kde nás učil o historii, slavných rodácích, ukazoval nám filmy o tomto tématu. Na gymnáziu taky proběhl projekt na téma původních obyvatel Jesenicka a proběhly rozhovory s rodáky, práce by snad měly být uloženy na gymplu. Taky Lenka Kriegischová – její práce je tady.

3 Martina Kroupová – spolupráce Jeseník-Neuburg

Jeseník spolupracuje s Neuburgem od roku 2000. Akce, kterých se zastupitelé města i zástupci zájmových skupin, jako je Rada Seniorů, účastní, jsou Plavání v Dunaji (leden), Zámecký festival (červen, ob rok), Slavnosti vína (červen, ob rok). Neuburg má také navázanu spolupráci s Vidnavou a Velkou Kraší. Paní Jedličková, pedagožka na jesenickém gymnáziu, má na starosti studentské projekty, jako jsou mezinárodní hry. V roce 2018 byla vydána kniha *Konec a začátek*, na které se podílely ředitelky archívů v Jeseníku, Neuburgu a Sète (partnerské město Neuburgu ve Francii). Delegace z Neuburgu do Jeseníku jezdí na Zahájení lázeňské sezóny. Budu ráda, když se někdo bude chtít zapojit a setkat se s návštěvníky z Německa, nebo je bude třeba chtít vzít na výlet.

Komentář Jan Rotter: Rada seniorů spolupracuje s Neuburskými seniory. Jezdí na festival Schlossfest v Neuburgu. Další partnerská města jsou v dnešním Polsku, kde byli původní obyvatelé němečtí. Bylo by skvělé udělat projekt v rámci česko-polsko-německé spolupráce, zapojit do *Im Zentrum* polskou stranu.

Ranní klub uspořádala a zápis pořídila: Martina Seidlerová. Veškeré připomínky, komentáře a návrhy na spolupráci pište na ranniklub@gmail.com nebo na Facebook přímo pod zápis.

www.sudetikus.cz